

Bostan ve Gülistan'dan Güzel Sözler

Sadi Şirazi

<http://sufizmveinsan.com>

Giriş:

İran Edebiyatının önemli şair ve yazarlarından biri olarak kabul edilir. Asıl adı, Ebu Abdullahmüşerrifûtin bin müslih eş- Şirazi'dir. (1213-1292)

Rivayetlere göre; hayatının ilk üçte birinde tahsille meşgul olmuş, ikinci üçte birini seyahatle geçirmiş, kalanını da ibadete hasretmiştir.

Bilginler yetiştiren bir soya mensup olduğu bilinir. Tahsiline Şiraz'da başlamış, Bağdat'da Nizamiye medresesinde devam etmiş, çağının büyük simalarıyla tanışmıştır.

Dini terbiye almış, bu konuda tanınmış kişilerle konuşmuştur. Hayatı daima öğretici, düşündürücü ve çekici bulmuştur. İnsanlarla konuşmak ve seyahat etmek onun sevdiği şeylerdir. Çok kez Hac'ca gittiği de rivayet edilir.

Ebu Bekir ve oğlu Sad için “ BOSTAN ve GÜLİSTAN” isimli yapıtlarını yazdı. Güneydoğu Anadolu ve Azerbeycan'ı gezdi. Karışık ve hareketli hayatının nihayetinde tekrar Şiraz'a gelerek, burada yerleşir ve ölümüne dek, تنها bir yerde yaptırdığı tekkede, vaktini okuyup yazarak, ibadet ederek ve ziyaretleri kabul etmekle geçirir. Birçok büyükler ona saygı göstermişler. Büyük bir

tevazu ile her zaman içinde yaşadığı halk, hayatının sonlarına doğru, onu ermişlerden biri olarak tanımıştır.

Sadi 1292 yılında Şiraz'da vefat etmiştir. Mezarının bulunduğu semt O'nun adı ile anılır. Kusursuz bir anlatış biçimi olan Sadi'nin uslûbu basit gibi görünür, ancak kolay taklit edilemez. Yapılarından başlıcaları şunlardır. “Takriz-i Dibaçe”, “Mecalis-i Pençgane” , “Gazeliyet”... Buraya almış olduğumuz, en meşhur eseri “ Bostan ve Gülistan” İslam dünyası medreselerinde okunmuş, açıklamaları yapılmış ve çeşitli dillere çevrilmiştir.

Bostan:

- Birini mevkiinden çıkarırsan, bir müddet geçtikten sonra suçunu affet. Ümit besleyen kimsenin muradını vermek, mahpusun bağıını çözmekten bin kat iyidir...
- Allah'ın emrinden dışarı çıkma ki, senin emrinden de hiçbir şey dışarı çıkmasın...
- Çoban uyumuş, kurt da sürüde: Bu hal akıllı kimselerin beğeneceği şey değil...
- İnsan iyilik ümidi ve kötülük korkusu

dolayısıyla aklın gereğini benimser...

- Kendisinden fazlasıyla iyilik gördüğün kimseye fenalık etmen insanlık değildir...
- Kurdun kafasını, halkın koyunlarını paraladıktan sonra değil, önce kesmek gerekir...
- Bir kimsenin günahı üzerine hiddetlenirsen onu cezalandırmadan önce iyi düşün taşın. Çünkü Bedahşan la'lini kırmak kolaydır, lakin kırılan şeyi sonradan eklemek imkansızdır...
- Hedefe, okun gezi elindeyken nişan ol, ok yaydan fırladıktan sonra değil
- Aradan bir nice zaman geçmedikçe insanın içyüzü anlaşılmaz...
- Düşman bir kusur bulunca, büyüklerin kalplerini dağlar. Ateş, ufacık şeyle de alevlenir fakatkoca koca ağaçları tutuşturmak mümkündür...
- Gönül sır zindanıdır. Ama bir kere söyledinmi, sır artık zincire girmez...
- Günahsız olan, pervasız konuşur. Muhtesip dolaşırken gocunanlar, terazilerinde dirhem taşı noksan olanlardır...
- Hiddetle hemen kılıca sarılan kimse sonra

esefle elinin ardını dişler...

- Öfke, pusudan askerini saldırttığı zaman, ortada ne insaf kalır, ne takva, ne de din kalır. Ben şu göklerin altında, bunca meleği ürküten böyle şeytan görmedim...
- Eşegini düşman, vergisini de sultan alıp gittikten sonra o memleketin tacında, tahtında ikbal kalır mı?
- Bir düşmana üstün geldiğin zaman onu incitme, zaten kendi derdi kendine yeter.
- Büyük kalarak yaşamamanın şartı odur ki her küçüğün kim olduğunu bilesin...
- Herkesin huzurunu kendi rahatına tercih eden kimseye ne mutlu. Hüner sahipleri, başkalarının gamını çekmekten kendi keyiflerine bakamamışlardır...
- Yolda laf atmak değil, adım atmak lazım. Yürümedikten sonra lafın manası kalmaz...
- Elalem harman kaldırırken, vaktiyle tohum ekmemiş olmak ne gevşekliktir...
- Salih adam dilenirse ancak kendi nefsinden dilenir ve ondan hırsı terk etmesini ister. Çünkü, her saat “ ver “ diyen bir nefis, sahibini zillet içinde

köy köy dolaştırır...

- Derisini parçalasalar dahi, Hudadost hiçbir zaman dostunun düşmanıyla dost olmaz...
- Bir tek kıl ibrişim telinden bile zayıftır. Ama çoğalırsa zincirden bile sağlam olur...
- Dost gönüllerini derli toplu tutmak, hazine toplamaktan daha iyidir...
- Kimsenin işini ayağa düşürme. Mümkündür, sen de onun ayağına pek çok düşersin...
- Zorluya tahammül et ki bir gün ondan daha kuvvetli olasın. İnatçının şerrini iyilikle gider. Himmetin pazısı kuvvetin elinden üstündür..
- Efendi davul sesi ile uyanıyor, bekçinin gecesı nasıl geçti, nereden bilecek....
- Padişahken zulmedersen, padişahlıktan sonraa dilenci olursun.
- Kuvvetlilerin yükünü zayıflar çekerken padişaha tatlıuyku haramdır..
- Kafası Zühal yıldızına değen bir padişahla zindanda inleyen züğürdü, başlarına ölüm askeri hücum ettikten sonra birbirinden ayıramazsın..

- İdrak kulağından gaflet pamuğunu çıkarmalısın ki, ölümlerin nasihatını duyabilesin.
- Şer çıkaranlar- yuvasına nadiren dönebilen akrepler gibidir- gene şer sevdasında giderler...
- Eğer yiyip yatmaktan başka bir şey bilmiyorsa, adam hayvandan nesiyle yüksek olur ki?
- Yolu takip etmeyen bedbaht süvari, doğru yürüyen yayadan geri kalır...
- İnan ki, ateşinle gönüller dağlı olunca kıyamet günü iyilik göremezsın...
- Düşen her zaman kalkmış değildir...
- Güneşler, aylar ve ülkeler daha çok zaman parlayacaklar ama sen mezar yastığından başını kaldıramayacaksın...
- Bir hükümdar abit olursa ölümle neyi eksilir, mademkiahirette de padişahdır...
- Bir kadın zalim olan erkekten çok yüksektir. Köpek de halkı inciten insandan üstündür.
- Kendine fenalık yapan ahlaksız,insanlara kötülük yapanlardan iyidir...

- Devri kötü olan bir zalim dünyada kalmayacak, ama onun üzerinde ebedi bir lanet kalacaktır...
- Çıkrığının ardında ihtiyar kadın lanet ederken, meclisin baş köşesinden gelen aferinlerin değeri yoktur...
- Kendi ahlakını düşmanından dinle; dostun gözünde her yaptığın iyidir...
- Hastaya şeker vermek günah olur, çünkü ona acı ilaç fayda verecektir...
- Ekşi yüzlü adam, insanı hoş tabiatlı, tatlı mizaçlı dostlarından daha güzel tenkit eder...
- Senin iyiliğini isteyen kimse, “ yolunda şöyle bir diken var “ diyendir. Yolunu kaybedene iyi gidiyorsun demek şiddetli bir zulümdür...
- Ey düşüncesiz, tedbirsiz ve akılsız olan nefis, sen tek yoksulluğun yükünü çek, ama kendini gamla öldürme...
- Bir iş tedbirle olacaksa düşmanın yüzüne gülmek, savaş çıkarmaktan daha iyidir.
- Değersiz kimselerle savaşmaktan çekin. Ben

damlalardan sel olduğunu çok gördüm...

- Kaşını atmamađa alış, ne kadar zayıf olursa olsun düşmanın dost kalması daha iyidir.
- Düşmanı dostundan fazla olan kişinin, düşmanı şen, dostu mahzun olur.
- Hizmeti yeni girenin ipini uzat fakat kesme, sonra bir daha yüzünü gremezsın...
- Sen kendi kaygını sağlığında ek, hısımların hırsa dşerler lenle ilgilenmezler. Parayı, nimeti şimdiden ver, çünkü senindir ve senden sonra bunlar senin emrinden çıkacaktır.
- Elinden hayır gelen bir oruç yiyici, dünyaya tapıp yıl orucu tutan kimseden iyidir.
- Toprağın altında iken gnl diri olan bir l, gnl l olarak yaşayan bir bilginden daha canlıdır.
- Herkes kuvveti derecesinde yk taşır, karıncaya göre ekirge ayağı ağırdır.
- Allah eğer hikmetiyle bir kapıyı kaparsa, rahmetiyle başkasını açar.
- Amelsiz söz gevşek bir dayanaktır.

- Marifet kapısı, kendilerine karşı bütün kapıların kapandığı kimseler için açıktır. Acı yaşamış, acıyı tatmış nice insanlar cennette eteklerini sürüyerek yürürler.
- İster merhem sürsün ister yaralasın... Ne hoştur, O' nun gamıyla perişan olanın hali.!
- Kim çalarsa çalsın, cömertin kapısı mutlaka açılır.
- Nice kuvvetli, nice üstün akıllar vardır ki, aşkın havası onları mağlup etmiştir. Çünkü sevdâ aklın kulağını büktükten sonra, akıl bir daha baş kaldıramaz...
- Akıl yolu kıvrım üstüne kıvrımlardan başka bir şey değildir ve arifler katında Allah'tan gayri bir varlık yoktur...
- İster yücelik ve mevki olsun, ister zillet ve hapis olsun, ben bütün bunları Allah'tan bilirim; Ahmet'ten, Mehmet'ten değil...
- Ey akıllı kimse, hekim sana acı ilaç gönderdiği zaman hastalıktan korkma. Dost elinden gelen her şeyi iç. Hasta hekimden daha bilgili değildir...
- Eğer aşk eri isen kendine değer verme. Aksi takdirde afiyet yolunda yürü..

- Muhabbetin seni toprak etmesinden korkma. O mahvettiği takdirde sonsuzlaşırsın! Toprağın altında değişmedikçe sağlam taneden ot bitmez...
- Seni Allah'a aşina kılacak kimse kendi benliğinden seni kurtarmış olandır. Çünkü benliğinle beraber oldukça kendine yol bulamazsın ve bu inceliği de kendini unutanlardan başkası bilemez...
- Varlığı perişan olan kimse ne t iz 'i fark eder, ne p e s'i. O, bir kuşcağızın ötmesiyle de feryada geleir...
- Yüzücülükte yiğit de olsan, elini ayağını ancak çıplakken kullanabilirsin. Şu halde şöhret, namus ve riya hırkasını sırtından çıkarmalısın; elbisesiyle suya batan kimse aciz kalır...
- Dünya alakası Allah'a karşı perdedir ve bir neticesi yoktur. Sen ancak bağları kopardığın takdirde vuslata nail olursun...
- Öğüdü, tesir etmeyeceğini bildiğin bir kimseye verme, ey şaşkın. Elinden dizgini kaçırmış olan zavallıya, “ oğlum yavaş sür “ denmez.
- Kişi kendinden üstününü aramayı fırsat bilmelidir. Kendin gibisiyle vaktini ziyan edersin. Kendi benzerlerinin izinde ancak kendini

beğenmişler yürür...

- Aşkına sadık olan kimse canına kıyabilendir; yüreksiz adam kendine aşıktır...

- Bir kere serden geçen insan, başına taş ve ok yağmuru yağsa da, dileğinden el çekmez...

- Seçkin bir akıllı gönülsüz olur; meyvelerle yüklü dal başını yere kor...

- Büyüklük gösterişle, lafla olmaz; yücelik dava ile, kuruntu ile elde edilmez. Tevazu yüceliği arttırır, fakat gurur seni toprağa serer..

- Üstü başı temiz fakat ahlakı kirli olan kişinin cehennem kapısını açmak için anahtara ihtiyacı yoktur.

- Eğer mertsen, mertliğinden bahsetme. Sen kendini iyilerden saydıkça kötü olursun...

- Allah' karşı iyi, halka karşı kötü olan akılsızlar, ibadetlerinin meyvasını yiyememişlerdir...

- Zühd ü takva ile meşgul ol, ama Muhammed Mustafa'yı geçecek kadar değil. Siyahlık şöyle dursun, haddinden fazla beyazlık bile hoş gitmez...

- Allah'tan çekinen günahkar, gösteriş yapan abitten çok daha iyidir...
- Kalbi kırılanın sözü sert olur...
- Her kim çirkin huyundan vazgeçerse, cennette sonsuz bahtiyarlıklara ulaşacaktır.
- Düşmanın derisini yumuşaklıkla yüzebilirsin. Sertlik gösterdin mi, dostun bile sana düşman olur.
- Tatlı söz karşısında büyükler gönülsüzleşirler, kafalarını dikmezler; küçükler de başlarını eğler. Başarı tatlı dille elde edilir. Hırçın tabiatlı kimse daima ısırap çeker...
- Çirkin tabiat, adamı cehenneme götürür. Çünkü iyi huy cennetten gelmiştir.
- Tek ırmak kenarından sıcak su iç de ekşi suratlının soğuk gül şerbetini içme. Yüzü sofraya gibi karmakarışık olan bir adamın ekmeğini tatmak haramdır..
- Hüner sahipleri, cefa gördükleri halde muhabbet gösterirler.
- Soysuzlara karşı soysuzluk etmek mümkündür. Lakın, insan olanın elinden köpeklik gelmez.

- Tahammül sana önce zehir gibi görünür.
Fakat tabiatına kök salınca bal kesilir...
- Azametli adam kurum satar; çünkü
büyüklüğün yumuşaklıkta olduğunu bilmez.
- Allah yolunun yiğitleri, bela okuna hedef
olanlardır. Onlar kibir külahını atmışlar, yücelik
tacıyla başlarını yükseltmişlerdir.
- Sen zebun ol da derini yırtsınlar. Çünkü gönül
sahipleri küstahların yüklerine katlanırlar. Allah
adamlarının toprağından testi yapsalar, halk onu
melamet taşıyla kırar.
- Sel heybetle aktığı için yukarıdan aşağı tepesi
üstü düşer. Halbuki çiğ damlası küçüz ve acizdir;
bu sebeple gökyüzü onu muhabbetle alır, a y y u
k'a çıkarır...
- Methü sena ipiyle kuyuya inme, Hatem gibi
sağır ol da kendi ayıplarını dinle.
- Eğer, şu arif geçinen adam gerçekten dostunu
tanısaydı, düşmanla çekişmeğe vakti kalmazdı.
Allah'ın varlığından haberi olsaydı, bütün halkı
yok bilirdi...
- Düşman sözü ağırına gidiyorsa dikkat et de
onun ayıpladığı şeyleri yapma. Benim için iyi
şeyler söyleyen kimse, ancak kusurumu bana

açıkça gösterendir.

- Sen kendinden bahsetme ki, seni başkaları övsünler. Kendini övdüğün takdirde bunu başkalarından bekleme.
- Ecel günü zırhı delen ok, eceli gelmeyenin gömleğinden bile geçmez.
- Bilgin ne kadar çalışırsa çalışsın, canını ecelden kurtaramaz. Cahil de, ne kadar uygunsuz şeyler yerse yesin, ölmez.
- Kıyısı görünmiyen bir suda, yüzücünün gururu işe yaramaz.
- İnsan olmak isteyen kişi önce nefsinin köpeğini susturur.
- İnsana hüner, fazilet, din ve olgunluk gerek. Mevki, mal dediğin şey bir gelir, bir gider...
- Murada ermedim diye düşünme düşünme kalbini yakma, kardeşim. Çünkü her gecenin gündüzü vardır.
- On adam mikdarı konuşan cahilden çekin. Bilginler gibi bir söyle, pir söyle
- Meydana çıktığı zaman yüz kızartacak olan bir sözü gizlice niçin söylemeli?

- Elalemin kötülüğünden bahsettiğin takdirde, sözün doğru olsa bile, özün kötü sayılır..
- Elalemi ayıplarıyla anan bir kimsenin senden de teşekkürle bahsedeceğini zannetme.
- Kimsenin hoşuna gitmese bile, sen faydasına inandığın bir sözü söyle. Onu bugün dinlemeğen cahil yarın pişman olacak...
- Velhasıl dünyada kimse kimsenin elinden, dilinden kurtulamaz. Dile düşen için biricik çare sabretmektir.
- Günahlarından şu anda kork kıyamet günü kimseden korkun olmasın.

Gülistan:

- * Konuşmadan bir köşede oturan sağırılarla dilsizler, dilini tutamayan kimseden daha üstündür.
- * Ağızda dil nedir, a akıl sahibi? Hünerli kimsenin hazine anahtarı değil mi? İçerdeki cevahirici midir, çerçi midir, kapı kapalı iken kim ne bilecek?
- * Akıllının önünde susmak terbiye gereği ise de, sen yeri gelince söylemeğe bak. İki şey insanı

çileden çıkarır: söylenecek yerde ağız açmamak, susacak yerde lakırdı etmek.

* Eğer cenk eri isen, öyle bir kimseyle savaş ki, ya ona ihtiyacın olmasın, ya da kaçıp ondan kurtulabilesin.

* Bahçenin gülünde beka ve gül mevsiminde vefa yoktur. Zaten bilgiler “ kalıcı olmayan şey gönül bağlamağa deymez “ demişler...

* Düşün, sesini ondan sonra çıkar ve “ kes “ dedirtmeden önce sözü kes.

* İnsan hayvandan konuşmakla üstündür. Ama doğru konuşmazsan hayvanlar senden üstün olurlar...

* Fareyi tutarken kedi aslandır; kaplanla savaşınsa fareye döner..

* İyilik için söylenen yalan, fitne koparan doğrudan iyidir...

* Her sözü padişaha geçen kimse iyilik dışında bir şey söylese yazık olur.

* Yeryüzünün en küçük dağı “ Tur “ dur. Ama Allah katında değeri en yüce olan da odur...

* On tane derviş bir kilimde uyur da iki padişah bir

iklime sığmaz.

* Allah adamı ekmegin bir yarısını yerse öbür yarısını yoksullara verir. Padişah, yedi ülkeyi alsa bile, bir başka ülkenin sevdasındadır...

* Tıynetı kötü olan kişı iyilerin nurunu kabul etmez. Kabiliyetsizi terbiye etmek, kubbede ceviz durdurmak gibidir..

* İnsanla birlikte büyüse bile, kurdun eniği yine enik olur..

* Çorak toprak sümbül bitirmez. Kötülere iyilikte bulunmak, iyilere kötülük etmek gibidir...

* Ben kimsenin gönlünü kırmayabilirim. Ama hasetçiye ne yapayım, o kendiliğinden azap içinde...

* Adem oğulları aynı vücudun uzuvlarıdır. Çünkü aynı cevherden yaratılmışlardır. Felek bir uzva elem getirirse, öbürlerinin huzuru kalmaz. Ey başkalarının acısıyla kaygılanmayan, sana insan demek yakışık almaz...

* Nimet içinde iken dostluktan söz açıp, kardeşim! Diyenı dost sayma. Dost, dostunun elini onun perişanlığında, çaresizliğinde tutan kimsedir..

* Mazlumun gönöl dumanının zalime ettiğini,

kızgın ateş üzerliğe yapamaz...

* Aslan hayvanların başında gelir. En adi hayvansa eşektir. Oysaki akıllıların hepsi, yük çeken eşei, adam paralayan aslandan üstün görürler.

* Her an sana lütufkar olan kişi bu uzun zamanda bir defa sana sitem ettiyse onu hoş gör.

* Dostuna sana düşmanlık edebilecek kadar kuvvet verme.

* Alemde zaten vefa yok imiş, yahut řu zamanda herkes vefasız. Kimse yoktur ki; ok atma ilmini benden öğrensın de sonunda beni nişan almasın.

* Koyun çoban için değildir. Belki çoban onun hizmeti içindir.

* Dünya dirliği çöl gibi rüzgarı gibi geçti. Acılık da, tatlılık da, güzel de, çirkin de geldi gitti. Zalim sandı ki bize zulmediyor; ettikleri kendi boyunda kaldı, bizden geçip gitti.

* Kükremiş fille savaşa kalkışan kişi, akıllı kimsenin nazarında adam değildir. Gerçek adam odur ki; öfkelse dahi saçma söylemez.

* Kendi ekmeğini yiyip oturmak, altın kemer takıp el pençe divan durmaktan hoştur.

* İnsan iyilik de etse, kötülük de etse kendisi içindir.

* Başkalarının ayıbını senin önünde sayıp döken, senin ayıbını da mutlak başkalarına söyleyecektir.

* Allah'ın kapısından kovulan kimse her yana koşar. O' nun çağırdığı, kimsenin kapısına koşmaz.

* Pas yeniği demirin küfünü cila vurup gideremezsin. Kara yürekliye öğüt vermenin ne faydası var. Demir çivi taşa girmez ki...

* Esenlik günlerinde düşkünleri bırakma. Yoksul gönlü almak belayı savar. Dilenci yalvara yakara bir şey isteyince ver. Yoksa zalim zorla alır.

* İçini yemekle doldurma ki orada marifet nuru göresin. Burnuna kadar tıktığı için hikmetçe boşsun.

* Dünyalığımız yok mu, derde düşeriz; olunca da gönlümüz ona takılır.

* Yoksulun sabrı zenginin ihsanından üstündür.

* Onu bunu yoklamak ayıp değildir, elverir ki; “artık yeter” dedirtmeyesin. Eğer sen kendini kınayabilirsen, başkaları seni ayıplayamaz.

* Yaptığı sözüne uymasa bile, bilginin sözünü sen candan dinle. İddiacının lafları boştur. Uyuyan uyuyanı nasıl uyandırır.

* Engin deniz taş atmakla bulanmaz. Gücenen bir arif henüz sığ sudur.

* Kendine zarar gelince katlan. Çünkü affetmekle günden arınırsın. Mademki her şeyin sonu topraktır, sen, toprak olmadan önce toprak ol.

* Acele yürüyen yol arkadaşı senin yoldaşın değildir. Gönlü sana bağlı olmayan kimseye gönül bağlama.

* Hıssımın dindarlığı, takvası yoksa hıssımlık bağlarını kesmek, akraba sevgisi taşımaktan daha iyidir.

* Allah'ı tanıyan bir yabancı için, O' na yabancı olan bin hıssım feda.

* Bilge, söylenmemesinden zarar geleceği zaman söze başlar ve yememekten canına doyduğu zaman lokmaya uzanır. Şüphesiz sözü hikmet olur, yemesi de sağlık getirir.

* Kişi az yemeği adet edince, gelen sıkıntıyı kolay karşılar. Eğer bolluk içinde can beslemişse, bir darlık görünce mihnetten ölür.

* Asık suratlıdan bir şey isteme, onun kötü huyundan elem duyarsın. Gönlünün gamını anlatacaksan bir kimseye anlat ki, yüzünü görünce ferahlayasın.

* Acizin eline kudret geçince, tutar, acizlerin kolunu büker.

* Hırs azgınlığı akıllı adamın gözünü bağlar; tamah, kuşu da balığı da tuzağa düşürür.

* Birinin gönlünü bir kere kırdın mı, sonradan yüz türlü iyilik etsen de, o bir tek kırgınlığın öcünden sakın. Temren yaradan çıkar, acısı gönülde kalır.

* Eğer bir gönül kırdınsa senin gönlün de mutlaka kırılacaktır. Kale duvarına taş atma, çünkü kaleden de taş gelebilir.

* Dostların sohbetinden ıstırap duyarım. Çünkü çirkin huylarımı güzel gösterirler. Kusurumu hüner ve olgunluk sayarlar, dikenimi gül ve yasemin yaparlar. Nerde o pervasız, küstah düşmanlar ki, bana benim ayıbımı gösterebilirler...

* Gönle giren her şey göze hoş gelir.

* Can kaygısıyla sevgilinin muhabbetinden gönlü ayırmak dostluğa sığmaz.

* Dost kapısında ölene değil, canını sağ salım

kurtarana şaşılır.

* Kişi nefsinin kötülüklerinden kurtulabilir.
İftiracının zannından kurtulamaz.

* Sen işinle gücünle kalsan da elalemin dilini
zaptedemezsin.

* Bir şeye, bir kimseye gönül bağlama. Çünkü
gönül ayırmak müşkül bir iştir.

* Hepiniz kendi ayıplarınızın hamalısınız.
Başkalarının kusurlarını kınamayınız.

* Her işte kendinden üstününü ara, bunu fırsat bil;
kendin gibilerle vaktini heder edersin.

* Bir yoksul yüz türlü uygunsuz iş görse, bunun
yüzde birini dostları bilmezler. Ama sultan bir tek
kötülük etse, ülkeden ülkeye ulaştırırlar.

* Tam manası ile doğru olduğunu bilmediğin bir
sözü söyleme. Karşılığının iyi olmadığını bildiğin
sözü de söyleme.